

FINANSMINISTERIET

Budgetöversikt 2018

Januari 2018

Finansministeriets publikationer – 2b/2018

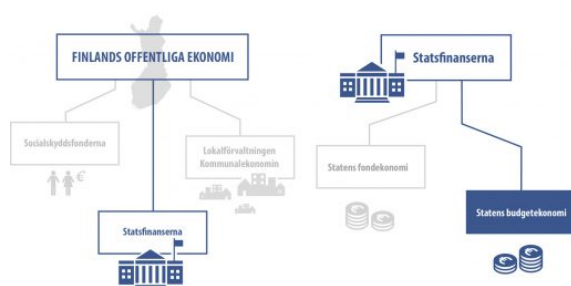
Finanspolitiken

Innehåll

1 Inledning	3
2 Ekonomiska utsikterna	5
3 Regeringens finanspolitiska linje	7
4 Statsbudgeten för 2018	8
5 Sammandrag	17
6 Ytterligare information	18
7 Läsanvisningar och utskriftsversion	19

1 Inledning

Finlands offentliga ekonomi består av staten, lokalförvaltningen och socialskyddsfonderna. Statsfinanserna omfattar statens budgetekonomi och statens fondeekonomi (statens fondeekonomi behandlas i statsbudgetens avsnitt 8, Statliga fonder utanför statsbudgeten). Hur statens budgetekonomi placerar sig i statsfinanserna och Finlands offentliga ekonomi åskådliggörs i figur 1. Denna publikation koncentrerar sig främst på statens budgetekonomi. Granskningen omfattar statsbudgeten för 2018, som riksdagen godkände i december 2017. Syftet är att med hjälp av figurer och tabeller ge en kort beskrivning av centrala teman i statsbudgeten samt att leda läsaren att närmare granska dessa teman under länkarna till respektive webbsidor. Budgeteringen baserar sig på oberoende ekonomiska prognoser från finansministeriets ekonomiska avdelning, och de presenteras i den ekonomiska översikten.

Källa: turkibudgetia.fi (översättning)
Figur 1. Statsfinanserna som en del av den offentliga ekonomin och statsbudgeten som en del av statsekonomin

Statsbudgeten är en plan för statsfinanserna och statens finansförvaltning, och den baserar sig på planen för de offentliga finanserna från våren. I praktiken omfattar statsbudgeten en bedömning av beloppet av statens inkomster och utgifter följande år och av hur de ska fördelas. I budgetmanglingen förhand-

lar regeringen om budgetpropositionen.

Högsta beslutanderätt om användningen av de statliga medlen utövas i Finland av riksdagen, som i regel utövar makt på två sätt: genom att stifta lagar och genom att godkänna statsbudgeten. Merparten av innehållet i budgeten är reglerat enligt lag och beslutet om budgeten föregås ofta av ändringar av lagar. Riksdagen godkänner budgeten för följande budgetår före utgången av det föregående budgetåret.

I regeringsprogrammet fastställs regeringens finanspolitiska riktlinjer, enligt vilka budgeten upprättas. I början av valperioden beslutar regeringen dessutom om valperiodens ram, dvs. statens utgiftstak, samt om reglerna för ramförfarandet. Ramen fastställer samtidigt linjen för utgifterna under hela den fyraåriga valperioden. I planen för de offentliga finanserna justerar regeringen årligen i april anslagen för de olika förvaltningsområdena i ramen samt uppdaterar ramen så att den motsvarar de strukturella ändringarna i kostnadsnivå, priserna och ramutgifterna. Mer information på adressen <http://vm.fi/sv/ramarna-for-statsfinanserna>.

Slutsumman för budgeten för 2018 är 55,8 miljarder euro. Huvuddelen av anslagen används till den sociala tryggheten och näringslivet. Inkomsterna tas ut främst som skatter som baserar sig på omsättning, såsom mervärdesskatt, eller inkomstskatter, såsom skatt på förvärvs- och kapitalinkomster. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på 3,1 miljarder euro och statsskulden beräknas stiga till ca 109 miljarder euro.

Följande avsnitt innehåller en översikt över de ekonomiska utsikterna med fokus på realekonomin och de offentliga finanserna. I avsnitt 3 behandlas regeringens finanspolitiska mål och hur de uppnåtts. I avsnitt 4 behandlas statsbudgeten, underskottet och skulden. Även den kommunala ekonomin och landskapens ekonomi behandlas utifrån statens budgetekonomi. Avsnitt 5 innehåller ett sammandrag.

2 Ekonomiska utsikterna

I finansministeriets ekonomiska översikt behandlas utsikterna inom den nationella och internationella ekonomin samt den ekonomiska politiken och den offentliga ekonomin.

Realekonomin

Den finländska ekonomins tillväxt avtar till 2,4 procent år 2018. De positiva tecknen på en fortsatt konjunkturuppgång har stärkts och den ekonomiska tillväxten stöds framför allt av den inhemska efterfrågan samt utrikeshandeln. Jämsides med den allmänna höjningen i inkomstnivån bidrar också den förbättrade sysselsättningen till att stödja tillväxten i den privata konsumtionen. Tillväxten i hushållens disponibla realinkomster avtar dock till följd av att inflationen stiger till 1,4 procent, vilket bromsar upp ökningen av den privata konsumtionen. Investeringarna ökar och den snabba tillväxten i bostadsbyggandet fortsätter. Tillväxten i bruttonationalprodukten upprätthåller efterfrågan på arbetskraft och ökningen av sysselsättningen blir snabbare. Arbetslöshetsgraden beräknas sjunka till 8,1 procent och sysselsättningsgraden beräknas stiga till 70,3 procent år 2018. I tabell 1 anges de viktigaste prognossiffrorna för åren 2015–2018.

Tabell 1. Samhällsekonomin utveckling 2015–2018, prognos december 2017

	2015*	2016*	2017**	2018**
Bruttonationalprodukt enligt gängse priser, md. euro	210	216	225	234
Bruttonationalprodukten, volymförändring, %	0,0	1,9	3,1	2,4
Arbetslöshetsgraden, %	9,4	8,8	8,6	8,1
Sysselsättningsgraden, %	68,1	68,7	69,4	70,3
Konsumentprisindexet, ändring, %	-0,2	0,4	0,8	1,4
Långa räntorna (statsobligationerna, 10 år), %	0,7	0,4	0,6	0,9

* Preliminär uppgift

** Prognos

Den offentliga ekonomin

I tabell 2 presenteras de centrala parametrarna för den offentliga ekonomin 2015–2018. Av tabellen framgår att underskottet i den offentliga ekonomin har minskat gradvis. Den offentliga ekonomin har stärkts av de anpassningsåtgärder som regeringen beslutat om samt av att den ekonomiska tillväxten kommit igång. Trots konjunkturuppgången uppvisar den offentliga ekonomin dock fortfarande ett underskott år 2018. Det gynnsamma konjunkturläget undanröjer inte i sig den strukturella obalansen i den offentliga ekonomin, eftersom den offentliga ekonomins inkomster inte räcker till för att täcka utgifterna. Dessutom har förändringen i befolkningens åldersstruktur börjat öka i synnerhet pensionsutgifterna.

Den offentliga sektorns skuld i förhållande till BNP började minska år 2016 och den snabba tillväxten i bruttonationalprodukten minskar skuldkvoten ytterligare. När den ekonomiska tillväxten avtar och ökningen av de åldersrelaterade utgifterna försätter hotar skuldkvoten börja växa igen under nästa årtionde.

Tabell 2. Den offentliga ekonomins centrala nyckeltal enligt nationalräkenskaperna, % av BNP, prognos december 2017

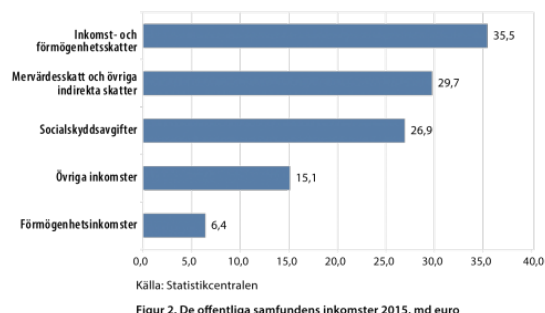
	2015*	2016*	2017**	2018**
Skatter och socialskyddsavgifter, % av BNP	44,0	44,1	43,1	42,1
Offentliga samfundens utgifter, % av BNP	56,9	55,8	53,9	52,8
Nettoutlåning, % av BNP	-2,7	-1,7	-1,2	-1,3
- statsförvaltningen	-3,0	-2,7	-2,3	-2,1
- lokalförvaltningen	-0,6	-0,4	-0,1	-0,2
- arbetspensionsfonderna	1,3	1,1	0,9	0,8
- övriga socialskyddsfonder	-0,4	0,2	0,3	0,1
Offentliga samfundens skuld, % av BNP	63,6	63,1	61,1	60,2
Statsskuden, % av BNP ¹⁾	47,6	47,5	47,1	46,7

* Preliminär uppgift

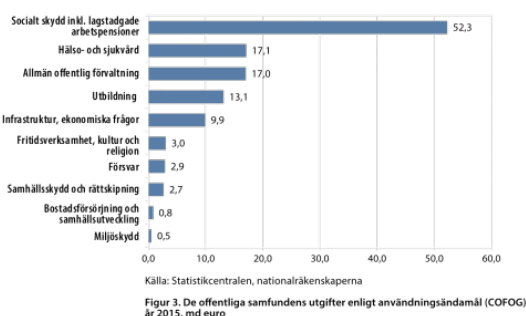
** Prognos

¹⁾ FMs ekonomiska avdelnings prognos om statsskuden avviker från det budgeterade bl.a. på grund av att inkomstprognoserna uppdaterats

Utöver de ekonomiska konjunkturerna återspeglas den offentliga ekonomins struktur i de belopp som flutit in hos de offentliga samfunden och i fördelningen av utgifterna. Av figur 2 framgår det att merparten av de offentliga samfundens inkomster 2015 togs ut som inkomst- och förmögenhetsskatt samt indirekta skatter.

Merparten av de offentliga samfundens utgifter utgörs av utgifterna för sociala förmåner, vilket framgår av figur 3. Sådana utgifter är bl.a. pensioner, arbetslöshetsförmåner och familjeförmåner samt boendestöd för sjukdomstid och stöd som förebygger social utslagning.

I tabell 3 åskådliggörs den genomsnittliga storleksklassen av kostnaderna för undervisnings- och bildningsväsendet samt social- och hälsovårdstjänsterna. Av tabellen framgår t.ex. att de kostnader för grundläggande yrkesutbildning per elev som orsakas av den offentliga ekonomin 2015 var högre än för de övriga utbildningsformerna.

Tabell 3. Genomsnittliga kostnaderna för vissa offentliga tjänster år 2015

	euro	
Undervisnings- och bildningsväsendet		
grundläggande undervisningen	8 955,0	/elev
gymnasieutbildning	7 749,0	/studerande
yrkesinriktad grundläggande utbildning	11 503,0	/studerande
yrkeshögskoleutbildning	7 788,0	/studerande
budgetfinansiering av universitetsutbildning	9 344,0	/studerande
allmänna bibliotek	3,6	/lån
Socialtjänsterna		
barnens dagvård ¹⁾	59,1	/vårddag
vård vid äldreomsorg	152,2	/vårddag
Hälsovårdstjänsterna		
Den grundläggande hälsovården		
- hälsocentralsbesök	83,6	/besök
- vård vid bäddavdelning	254,9	/vårddag
- tandvård	85,8	/besök
Specialsjukvård		
- somatisk specialsjukvård ²⁾	1 065,2	/vårddag

1) Inkluderar dagvård på del- eller heltid som kommunen betalar. Deltidsdagarna har också räknats som vårddagar. 2015 års kostnad har beräknats med hjälp av kostnaderna år 2014 och prisindexet för kommunernas offentliga utgifter.
2) Omfattar vård på bäddavdelning och dagkirurgi.
Källor: Utbildningsstyrelsen, undervisnings- och kulturministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, Sotkanet.fi, Statistiken för Finlands allmänna bibliotek och Statistikcentralen.

3 Regeringens finanspolitiska linje

Statsminister Juha Sipiläs regering stakar ut linjerna för sin finanspolitik i regeringsprogrammet (<http://valtioneuvosto.fi/sv/sipila/regeringsprogrammet>). Regeringen har som mål att lyfta in Finlands ekonomi på ett spår av hållbar tillväxt och förbättrad sysselsättning samt att säkerställa finansieringen av de offentliga tjänsterna och den sociala tryggheten. Målet är att landet ska sluta leva på kredit 2021 och att höja sysselsättningsgraden till 72 % och antalet sysselsatta med 110 000 personer.

Man strävar efter att täcka hållbarhetsunderskottet på 10 miljarder euro i den offentliga ekonomin med åtgärder som direkt förbättrar den offentliga ekonomin, åtgärder som stöder tillväxt och sysselsättning och reformer som stärker den offentliga ekonomin. De omedelbara anpassningsåtgärderna enligt regeringsprogrammet har tagits in i ramarna för statsfinanserna och de ingår för år 2018 i statsbudgeten. I statsbudgeten ingår också nya åtgärder för att främja sysselsättningen utöver de åtgärder som det redan beslutats om. Regeringen stöder sysselsättningen bl.a. genom att undanröja flitfällor, fortsätta utveckla arbetskraftsservicen och utkomstskyddet för arbetslösa samt genom att säkerställa att beskattningen inte skärps för löntagare. Tyngdpunkten inom beskattningen har under regeringsperioden flyttats från beskattningen av arbete och företagande till framför allt miljöskatter.

För att konkretisera målet i fråga om skuldsättningen har regeringen för saldot i den offentliga ekonomin ställt upp mål som gäller saldot för staten, lokalförvaltningen och so-

cialskyddsfonderna under regeringsperioden samt det sammanlagda strukturella saldot för de offentliga samfunden på medellång sikt. I tabell 4 beskrivs de mål och regler som styr Finlands finanspolitik, och de jämförs också med finansministeriets prognos. Av tabellen framgår att målet i fråga om statsfinanserna fortfarande är avlägset. Socialskyddsfonderna närmar sig sitt mål, och målet för saldot för lokalförvaltningen ser ut att nås.

Tabell 4. Mål och regler som styr Finlands finanspolitik

Den offentliga ekonomins sektor	Variabel	Målsättning 2019: % av BNP	Prognos för 2018: % av BNP
Regeringens målsättningar för det finansiella saldot under valperioden			
Staten	Underskott	högst 0,5 %	-2,10 %
Lokalförvaltningssektorn	Underskott	högst 0,5 %	-0,20 %
Socialskyddsfonderna			
- Arbetspensionsfonderna	Överskott	ca 1,0 %	0,80 %
- Övriga socialskyddsfonder	Finansiell balans	ca 0,0 %	0,10 %
Offentliga ekonomin	Skuld	skuldkvot år 2019 < år 2018	60,20 %
EU-bestämmelserna			
Offentliga ekonomin	Underskott	3,00 %	-1,30 %
	Skuld*	60 %	60,20 %
	Målsättningen för det strukturella finansiella saldot på medellång sikt (MTO)***)	-0,50 %	

* Vid tolkningen av EU:s skuldbestämmelse beaktas även bl.a. skuldsänkningens historiska och framtida hastighet.

** Stabilitets- och tillväxtpakten förpliktar EU-länderna till att fastställa ett medelfristigt mål för det strukturella underskottet inom den offentliga ekonomin (MTO). I Finland är det medelfristiga målet 0,5 procents underskott i förhållande till BNP. Regeringen har som mål att nå det medelfristiga målet år 2019. Ytterligare information finns i kap. 3 i de allmänna motiveringarna till budgeten.

*** Uppskattningen av det strukturella underskottet år 2018 uppdateras våren 2018.

Uppställandet av mål för Finlands offentliga ekonomi styrs också av EU-bestämmelser, särskilt stabilitets- och tillväxtpakten, som förpliktar medlemsstaterna att upprätthålla balans inom de offentliga finanserna och undvika alltför stor skuldsättning.

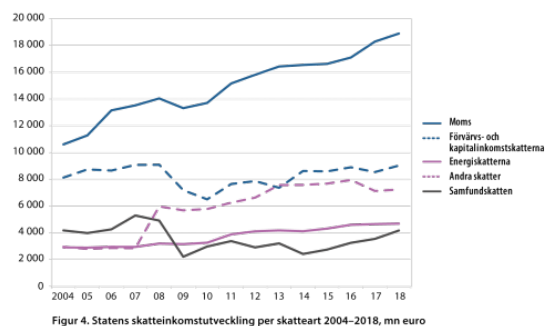

4 Statsbudgeteten för 2018

Statens inkomster och utgifter granskas i avsnitt 4 och 5 i allmänna motiveringen och i detaljmotiveringen till statsbudgeteten (<http://budjetti.vm.fi/index/indexse.jsp>). Inkomstposterna behandlas enligt avdelning och de uppskattade anslagen enligt förvaltningsområde.

En anspråkslös utveckling i skattebasen har å andra sidan dämpat de effekter ändringarna i grunderna har på inkomsterna.

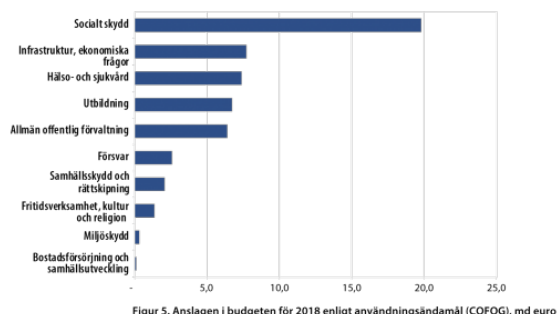
Utgifter

4.1 Inkomster, utgifter, underskott och skuld

Inkomster

År 2018 uppskattas inkomsterna inom den statliga budgetekonomin (utan nettoupplåning) uppgå till ca 52,7 miljarder euro, varav skatteinkomsterna utgör ca 83 %, dvs. 44,0 miljarder euro. Skatteintäkterna beräknas öka med 4,4 % år 2018. I figur 4 granskas enbart skatteinkomsternas utveckling 2004–2018. Figuren visar att tyngdpunkten för den statliga beskattningen under det senaste årtiondet har flyttats mer mot indirekt beskattning, och t.ex. vissa punktskatter och energibeskattningen har skärpts i flera repriser.

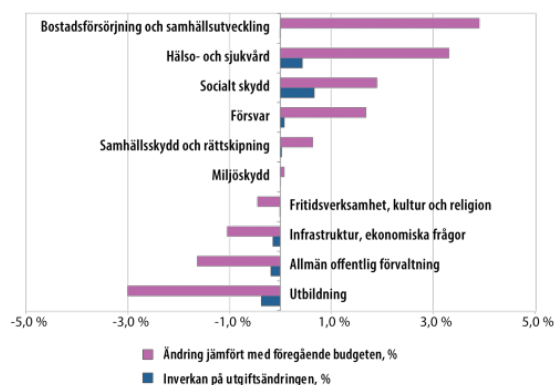
På vilket sätt anslagen, dvs. de statliga utgifterna, anvisas för olika användningsändamål beror på politiska beslut, ekonomiska strukturer och konjunkturer. År 2018 anvisas den mest betydande delen av anslagen i statsbudgeten till social trygghet (36 %). Figur 5 visar de användningsområden som finska staten anvisar anslag till år 2018.

År 2018 ökar utgifterna med ca 0,6 % jämfört med föregående budget. Utgiftsklassificeringen i figurerna 5 och 6 visar att bland de största utgiftsposterna gäller ökningen utgifterna för social trygghet, försvar, hälso- och sjukvård samt allmän ordning och trygghet. Trots att de arbetslöshetsrelaterade utgifterna sjunker ökar utgifterna för social trygghet med inemot 2 %, vilket framgår av figur 6. Bakgrunden till denna utveckling är bl.a. att bostadsbidraget utvidgas och att utgifter enligt sjukförsäkringslagen och pensionsutgifterna fortsätter att öka snabbt. Att studerande börjar omfattas av det allmänna bostadsbidraget minskar utgifterna för utbildning och överför en del av dem till de utgifter som i den här studien räknas in under social trygghet. Sänkningen av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift i samband med konkurrenskraftspaketet ökar de statliga utgifter som uppkommer enligt sjukförsäkringslagen. Ökningen av utgifterna för hälsovård förklaras däremot av beredningen landskaps- och social- och hälsovårdsreformen samt den resursökning som hänför sig till dess genomförande, och som i denna klassificering tekniskt har fastställts som en del av hälsovårdsutgifterna.

Av de utgifter som granskas i figur 6 är ökningen kraftigast när det gäller den minsta posten, dvs. utgifter som hänför sig till boende och samhällen. I figurerna beaktas dock endast utgifterna i budgeten. Merparten av de utgifter som hänför sig till stödande av bostadsproduktionen finansieras med medel ur bostadsfonden, som står utanför statsbudgeten. Dessutom ingår de direkta bostadsbidragen i utgifterna för social trygghet. Därför utgör de utgifter som används för boende och samhällen i budgeten endast en andel på 0,2 % av alla utgifter. En av de mest betydande faktorer som minskar de totala utgifterna är minskade resurser för främjande av närings-

livet, trots att mer medel än i fjol används för att t.ex. utveckla och upprätthålla trafikleder.

Figur 6. Procentuell förändring i anslagen enligt användningsändamål och inverkan på utgifternas procentuella förändring

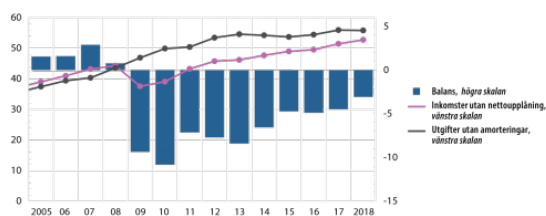
En del av de inkomster som ingår i statsbudgeten kommer från Europeiska unionen, men samtidigt betalar finska staten också avgifter till EU. På statsfinansiell nivå uppskattas att Finland 2018 kommer att betala ca 1,9 miljarder euro till EU:s budget och till Europeiska utvecklingsfonden. Finlands betalningar minskar med 19 miljoner euro jämfört med budgeten för 2017. Från EU:s budget beräknas inflyta inkomster på ca 1,2 miljarder euro, vilket är 98 miljoner euro mer än vad som beräknas inflyta 2017. Förhållandet mellan EU-inkomster och utgifter i statsfinanserna åskådliggörs i tabell 5. I enlighet med EU:s budget för 2018 ska EU-medlem anvisas för verksamhet som svarar på utmaningar som hänför sig till migrationen och flyktingskap, för verksamhet som förbättrar EU-medborgarnas säkerhet och för tilläggssatsningar på strategiska investeringar och hållbar tillväxt.

Tabell 5. Sammandrag av betalningarna mellan staten och EU 2016–2018, mn euro

Utgifterna inom statsfinanserna	Bokslut 2016	Budgeten 2017	Budgeten 2018
Budgetekonomin			
Momsavgiften	280	285	285
BNI-avgiften	1 309	1 488	1 457
Finansiering av rabatten till Förenade kungariket	129	130	139
EU-AVGIFTER SAMMANLAGT	1 717	1 903	1 881
Europeiska utvecklingsfonden	53	54	57
Sammanlagt	1 770	1 957	1 938
Inkomster inom statsfinanserna	Bokslut 2016	Budgeten 2017	Budgeten 2018
Budgetekonomin			
Jordbruksstöd	538	545	537
Landsbygdsutveckling	397	310	320
Strukturpolitiskt stöd	137	170	230
Uppbördsprovision för tullar m.m.	39	31	36
Övriga inkomster	71	24	55
Fondekonomin			
Interventionsfonden	0	0	0
Gårdsbrukets utvecklingsfond	0	0	0
Sammanlagt	1 183	1 080	1 178
Tullar samt jordbruks- och sockeravgifter som tagits ut för EU	124	124	144

Underskott

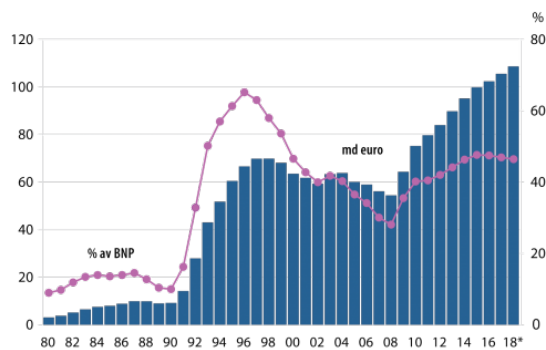
Statsbudgeten för 2018 uppvisar ett underskott på ca 3,1 miljarder euro, vilket kommer att finansieras genom ökad skuldsättning. Underskottet minskar jämfört med det underskott som budgeterats för 2017, med beaktande av de tilläggsbudgetar som redan godkänts. Enligt de begrepp som används i nationalräkenskaperna uppskattas underskottet i statsfinanserna 2018 vara ca 2,1 % i relation till bruttonationalprodukten. Statens budgetekonomi har uppvisat ett underskott sedan 2009. Situationen åskådliggörs i figur 7.

Figur 7. Budgetekonomin inkomster, utgifter och balans 2005–2018, md euro

Skuld

Statsskulden, inklusive skulden inom fondekonomin, beräknas vara ca 109 miljarder euro i slutet av 2018, vilket är ca 46 % i relation till bruttonationalprodukten. Av figur 8 framgår att statsskulden närapå har fördubblats under de senaste tio åren.

Figur 8. Statsskulden 1980–2018

4.2 Plock ur skatte- och anslagsbetyg i budgeten för 2018

ÄNDRINGAR I SKATTEGRUNDERNA

År 2018 fortsätter regeringen lindra beskattningen av arbete för att kompensera höjningarna av löntagaravgifterna. Beskattningen av arbete lindras med 300 miljoner euro. Dessutom lindras skattegrunderna för förvärvsinkomster 2018 enligt motsvarande förändring i konsumentprisindex. Giltighetstiden för den temporära sänkningen av den nedre gränsen för solidaritetsskatten förlängs. Det tidsbegränsade barnavdraget upphör att gälla vid utgången av 2017. Den avdragsgilla delen av räntorna på bostadslån minskas fortsatt i enlighet med regeringsprogrammet. Rundradio-skatten omstruktureras i enlighet med ett för-

slag från en parlamentarisk arbetsgrupp så att de som har de lägsta inkomsterna befrias från skatten.

Alkoholskatten höjs med 100 miljoner euro och skatterna för uppvärmnings-, arbetsmaskin- och kraftverksbränslen med ett nettobelopp på 45 miljoner euro.

Höjningarna av tobaksaccisen fortsätter gradvis under 2018–2019. År 2018 höjs tobaksaccisen med ca 68 miljoner euro. Bilbeskattningen lindras med sammanlagt ca 182 miljoner euro 2016–2019. Slopandet av banskatten och halveringen av farledsavgifterna är i kraft till utgången av 2018.

Kommunerna kompenseras för de negativa konsekvenser för kommunalekonomin som de sänkta avgifterna för den småbarnspedagogik som kommunerna tillhandahåller har genom att statsandelen för basservice ökas med 25 miljoner euro och kommunernas andel av intäkterna av samfundsskatten ökas med 60 miljoner euro.

DEN ALLMÄNNA OFFENTLIGA FÖRVALTNINGEN

Statsrådets kansli anvisas 2018 ett anslag på 6,8 miljoner euro för utgifter för EU-ordförandeskapet. Finland är ordförandeland för Euro-

peiska unionens ministerråd 1.7.–31.12.2019.

För arrangemangen för minnesåret för inbördeskriget 1918 och för förberedelser inför och samordningen av Finlands flaggas hundraårsjubileum (29.5.2018) anvisas 0,6 miljoner euro. Vid beredningen och genomförandet av dessa utnyttjas projektet Finland 100 år.

För utvecklingen av elektroniska tjänstekana-ler för ekonomi- och skuldrådgivningen anvi-sas 1 miljon euro 2018.

Till beredningen av social- och hälsovårds- och landskapsreformen riktas 181 miljoner euro för inledandet av landskapsförvaltning- en och grundandet av servicecenter samt till IKT-förändringsstödet. Till kostnader som föranleds av pilotprojekt om valfrihet för kun-der inom social- och hälsovården riktas 100 miljoner euro för 2018. Mer information i punkt 4.3.2.

Anslaget för valutgifter ökas med 15,9 mil-joner euro för beredskap inför landskapsvalet som ordnas i oktober 2018.

FÖRSVARET

Försvarsmaktens omkostnader ökas med 50 miljoner euro för den höjning av beredskapen som den förändrade säkerhetspolitiska om-givningen kräver och med 2 miljoner euro för anställning av avtalsbundna soldater.

För militär krishantering anvisas 13,5 miljo-ner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2017. Ökningen föranleds i huvudsak av att utbildningsinsatsen i Irak fortsätter samt av att Finland deltar i insatsen i Libanon med en större trupp än man tidigare fattat beslut om.

DEN ALLMÄNNA ORDNINGEN OCH SÄKERHETEN

Polisens anslag ökas med 52,5 miljoner euro bl.a. för att trygga verksamheten, öka materiel och utrustningen, förbättra den operativa prestationsförmågan och handlingsförmågan i fråga om bekämpning av cyberbrottslighet, effektivisera polisens åtgärder för att återsända asylsökande samt för förebyggande arbete när det gäller att bekämpa terrorism. Dessutom beviljas polisen ett tilläggsanslag på 0,47 miljoner euro bl.a. för att övervaka gatuhandeln med narkotika, till utlänningsövervakningen för att nå personer som försvunnit samt för att trygga och utveckla polisinsatsernas skolpolisverksamhet.

För skyddspolisen anvisas ett tillägg på 9,2 miljoner euro för att effektivisera prestationsfrågan med tanke på nya hot och förändringarna i omvärlden.

Gränsbevakningsväsendets anslag ökas med ca 14 miljoner euro bl.a. för förbättring av den inre säkerheten, anskaffning av materiel samt för kontroller vid de yttre gränserna, bl.a. på grund av den ökade trafiken över den yttre gränsen vid Helsingfors-Vanda flygplats.

Nödcentralsverket anvisas ett tilläggsanslag på 0,4 miljoner euro för att avhjälpa personal-

bristen. I syfte att öka utbildningen för jourhavande vid nödcentralen anvisas Räddningsinstitutet ett tilläggsanslag på ca 0,3 miljoner euro.

För att förbättra åklagarmyndighetens verksamhetsmöjligheter när det gäller bekämpning av terroristbrott och utkrävande av straffrättsligt ansvar anvisas ett tillägg på 0,4 miljoner euro.

Till Brottsföljdsmyndigheten riktas ett tillägg på ca 0,4 miljoner euro för förebyggande av våldsbejakande radikaliserings och extremiströrelsernas verksamhet i fängelserna.

För att påskynda behandlingen av asylbesvär och avveckla kön för behandling av asylbesvär beviljas högsta förvaltningsdomstolen ett tillägg på 1,49 miljoner euro och de andra domstolarna ett tillägg på 2,2 miljoner euro. För rättshjälp till asylsökande beviljas tilläggsfinansiering till ett belopp av ca 0,5 miljoner euro.

År 2018 uppskattas antalet asylsökande uppgå till 4 000 personer. Utgifterna för migration beräknas totalt minska med ca 150 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2017.

OMRÅDEN SOM GÄLLER NÄRINGS- LIVET

För införandet av en aktiveringsmodell inom utkomstskyddet för arbetslösa anvisas ett tilläggsanslag på 25 miljoner euro för arbetskraftsservicen.

För etableringen av Navigator-verksamheten som ingår i ungdomsgarantin anvisas ett tillägg på 5 miljoner euro samt för inrättandet av en psykosocial stödtjänst för unga i anslut-

ning till Navigatorn ett tillägg på 3 miljoner euro.

Business Finland, som inleder sin verksamhet i början av 2018, samlar Tekes och Finpros nuvarande tjänster kring innovationsfinansiering, export, investeringar och turism under ett tak.

Ett nytt kapitallån på 30 miljoner euro anvisas för modernisering av industrin och utveckling av företagsledda ekosystem för affärsverksamhet. Kapitallån beviljas för att inleda tillväxtorienterad företagsverksamhet när effekterna av verksamheten syns i form av betydligt större möjligheter att ta tillvara innovationer och i form av förnyelse av företagen.

Fullmakten för energistöd ökas med 20 miljoner euro. De anslag som reserverats för produktionsstödet för förnybar energi ökar med 40,7 miljoner euro. En regeringsproposition om förbud mot energianvändning av stenkolk bereds under 2018. För investeringar i kretsloppsekonomi, utveckling av tillväxt ekosystem och främjandet av innovativa upphandlingar anvisas en anslagsökning på sammanlagt 7 miljoner euro.

Till det regionala transportstödet riktas 5 miljoner euro.

För att förnya bilbeståndet och främja utsläppsnållare trafik anvisas 8 miljoner euro för att fortsätta skrotningspremieprogrammet. För anskaffning av renodlade elbilar samt konvertering av gas- och flexbränslebilar beviljas ett tilläggsstöd på 6 miljoner euro per år. Även utbyggnaden av laddnings- och distributionsnätet, elektrifieringen av tätortsslogistiken samt utvecklingen av den offentliga persontrafiken i stadsregioner stöds.

Anslagen för utveckling av landsbygden ökar med ca 43 miljoner euro, främst på grund

av att genomförandet av landsbygdsprogrammet fortskrider, samt på grund av ökade anslag för räntestödsutgifter.

För genomförandet av spetsprojektet Turism 4.0 anvisas tilläggsfinansiering på sammanlagt 8 miljoner euro. Avsikten är att finansieringen ska riktas till marknadsföring av turismen, förbättring av det digitala kunnandet i företag inom turistbranschen och utveckling av ett större utbud året om. För utveckling av naturtjänster beviljas dessutom ett tillägg på 0,9 miljoner euro.

Nya trafikledsprojekt är Ring I i Bredvik, havsfarlederna till Nordsjö och Karleby samt arrangemangen för anslutande trafik till utbyggnaden av västmetron, riksväg 4 Kirri-Tikkakoski samt en fast förbindelse till Karlö. För dessa projekt reserveras 2018 anslag på sammanlagt ca 33 miljoner euro. För förbättring av plankorsningar beviljas ett tillägg på 2 miljoner euro och för bastrafikledshållning 11,8 miljoner euro utöver spetsprojektfinansieringen.

MILJÖSKYDDET

För skyddet av gamla skogar (handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i Södra Finland, METSO) anvisas ett tilläggsanslag på 8 miljoner euro.

Träbyggande främjas med ett belopp av 2 miljoner euro.

För återetablering av vandrande och hotade fiskbestånd (fiskvägar) anvisas ett tillägg på 0,85 miljoner euro.

UTBILDNINGEN

Avgifterna för småbarnspedagogik sänks med 70 miljoner euro fr.o.m. den 1 januari 2018. Under 2018–2019 inleds dessutom ett försök med avgiftsfri småbarnspedagogik för fem-åringar, och för detta anvisas 5 miljoner euro.

För att stärka jämlikheten i grundskolan beviljas ett tilläggsanslag på 25 miljoner euro. För att stärka undervisningen i naturvetenskaper och matematik anvisas 5 miljoner euro.

För genomförandet av reformen av yrkesutbildningen anvisas tilläggsfinansiering på 15 miljoner euro. Dessutom ökas utbudet av yrkesutbildning med 1 000 studerandeår för att minska ungdomsarbetslösheten och svara på kompetensbehoven. För detta ändamål anvisas ett tilläggsanslag på 9,4 miljoner euro.

De studerande började omfattas av det allmänna bostadsbidraget den 1 augusti 2017.

Till studiestödet fogas ett försörjartillägg för studerande som försörjer barn under 18 år. Detta ökar anslagsbehovet med 10 miljoner euro.

DEN SOCIALA TRYGGHETEN INKLUSIVE ARBETSPENSIONERANA

För de arbetspensioner och ersättningar som staten betalar anvisas ett tillägg på 117 miljoner euro på grund av pensionsutgifternas ökade volym och indexjusteringarna.

Utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa beräknas minska med 153 miljoner euro bl.a. på grund av att arbetslöshetsgraden förväntas minska. Aktiveringsmodellen inom utkomstskyddet för arbetslösa väntas sänka utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa med 9,5 miljoner euro 2018. Däremot ändras lagen om utkomstskydd för arbetslösa så att det blir möjligt att använda utkomstskyddet för arbetslösa till att inleda företagsverksamhet. Avsikten är också att det ska bli lättare att avlägga kortvarigare frivilliga studier med utkomstskydd för arbetslösa. För dessa ändamål anvisas tilläggsanslag på 10 miljoner respektive 3,5 miljoner euro.

Lönesubventionen ökas med ca 14 miljoner euro för 2018. Dessutom hänvisas de unga från arbets- och näringsbyråer till tjänster som tillhandahålls av privata tjänsteproducenter, och tjänsteproducenterna får betalt enligt resultat, dvs. för de unga som övergår till utbildning eller arbete. Målet för den resultatbaserade upphandlingen är 10 000 stycken unga under 30 år, varvid kostnaderna bedöms vara 15 miljoner euro.

För en höjning av minimibeloppen av förmåner, dvs. sjukdagpenningen, föräldradagpenningen, rehabiliteringspenningen och specialvårdspenningen anvisas ett belopp på 8 miljoner euro på årsnivå.

För att höja barnbidraget för ensamförsörjare anvisas 9,5 miljoner euro. På motsvarande sätt anvisas det ca 1,7 miljoner euro för att höja moderskapsunderstödet.

Inom bostadsbidraget har man beaktat att boendeutgifterna binds till levnadskostnadsindex istället för till hyresindex. Dessutom fryses de maximala boendeutgifterna. Reformerna minskar utgifterna för bostadsbidrag med sammanlagt 24 miljoner euro nästa år. Samtidigt ökar utgifterna för grundläggande utkomststöd med 10 miljoner euro.

För en höjning av garantipensionen anvisas 18 miljoner euro och för en höjning av pensionstagares vårdbidrag med grundbelopp 10 miljoner euro 2018.

En anslagsökning på 4,0 miljoner euro beviljas för att trygga tillgången på platser i skyddshem.

För 2018 föreslås en ny statlig ersättning till kommunerna för kostnader på grund av brådskande socialvård för personer som uppehåller sig olagligt i landet. För detta ändamål reserveras ca 5,3 miljoner euro.

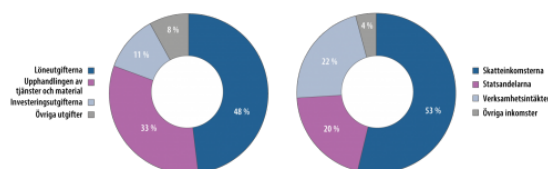
För att förebygga ekonomiska problem bland hyresgäster anvisas det 1 miljon euro.

4.3 Den kommunala ekonomin och landskapsreformen

Staten finansierar kommunernas verksamhet genom statsbidragssystemet med statsandelar och statsunderstöd. Staten kan inte påverka kommunernas utgifter direkt, utan de orsakas av dels de lagar som riksdagen stiftar, dels kommunernas egna beslut. Läget inom den kommunala ekonomin och effekterna av statens åtgärder på den kommunala ekonomin beskrivs närmare i kommuneekonomiprogrammet och i avsnitt 7 i den allmänna motiveringen till budgeten.

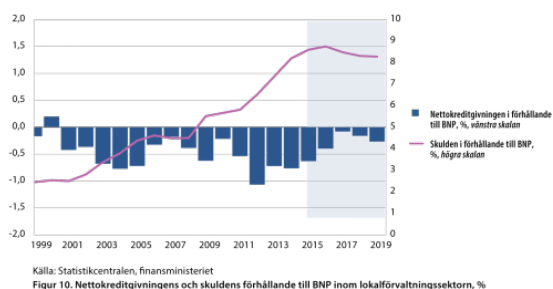
4.3.1 Inkomster, utgifter och finansiellt saldo för den kommunala ekonomin

År 2018 beräknas kommunerna få 53 % av sina inkomster som skatteinkomster, 22 % som verksamhetsintäkter, 20 % som statsandelar och 4 % som andra inkomster. Av kommunernas utgifter beräknas 48 % bestå av löneutgifter, 33 % av köp av tjänster och material, 11 % av investeringsutgifter och 8 % av andra utgifter. Fördelningen av kommunernas inkomster och utgifter åskådliggörs i figur 9.

Figur 9. Fördelningen av kommunernas inkomster och utgifter år 2018, %

Enligt det mål för det strukturella saldout i den kommunala ekonomin som regeringen ställt upp får lokalförvaltningens nettoutlåning enligt nationalräkenskaperna vara högst -0,5 % i förhållande till bruttonationalprodukten 2019. I ljuset av aktuella prognoser kommer detta mål att nås 2019. År 2018 beräknas underskottet i lokalförvaltningssektorn vara -0,2 % i förhållande till totalproduktionen medan skulden beräknas vara 8,3 %. I figur 10 åskådliggörs det hur underskottet och skulden utvecklas. Mer uppgifter om detta finns i kapitel 2.3 i finansministeriets Ekonomiska översikt vintern 2017.

Statens åtgärder inverkar på kommunernas inkomster och utgifter. I nettobelopp räknat försvagar statens åtgärder kommunernas ekonomi med ca 45,6 miljoner euro 2018. Den försvagande effekten beror i första hand på den lagstadgade justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. Effekterna förmedlas till kommunerna genom de ändringar av kommunernas uppgifter, verksamhet och finansiering som riksdagen fattat beslut om. De mest betydande åtgärderna är en justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och centraliseringen av den specialiserade sjukvården. De effekter som statens åtgärder har på kommunerna specificeras närmare i avsnitt 7.3 i allmänna motiveringen till budgeten och i kapitel 4.2 i kommunekonomiprogrammet.

4.3.2 Social- och hälsovårds- och landskapsreformen

År 2018 bereds social- och hälsovårds- och landskapsreformen med målet att inrätta landskapen fr.o.m. den 1 juni 2018, då landskapens temporära förvaltning inleder sin verksamhet. De första valen av landskapsfullmäktige ordnas i oktober 2018, och landskapsfullmäktige inleder sin verksamhet senast i januari 2019. Ordandet av social- och hälsovårdstjänster samt ansvaret för skötseln av uppgifter inom andra förvaltningsområden överförs till landskapen fr.o.m. 2020.

För beredningen av reformens genomförande reserveras det statlig budgetfinansiering till ett belopp av ca 181 miljoner euro 2018. Finansieringen används till att täcka kostnaderna för de förberedande åtgärderna och den temporära förvaltningen, planera och genomföra riksomfattande informationssystemlösningar samt till att inrätta gemensamma servicecenter för landskapen. Med finansieringen genomför man regionalt och riksomfattande förändringsledarskap och beredningen av reformens genomförande även i statsrådet.

5 Sammandrag

Denna publikation innehåller en översyn över statsbudgeten för 2018.

De centrala målen för regeringen är att minska hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin och att höja sysselsättningsgraden. Målet är att landet ska sluta leva på kredit 2021. I regeringsprogrammet ingår anpassningsåtgärder av olika slag. Tyngdpunkten inom beskattningen har under regeringsperioden flyttats från beskattningen av arbete och företagande till framför allt miljöskatter.

Ekonomin förutspås fortsätta växa 2018. Arbetslöshetsgraden beräknas sjunka och sysselsättningsgraden stiga. Sysselsättningsläget förbättras dock måttligt och på grund av den åldrande befolkningen kommer det på lång sikt att finnas ett betydande hållbarhetsunderskott, dvs. en obalans mellan inkomster och utgifter, inom den offentliga ekonomin.

Statsbudgeten för 2018 överskrider 55,8 miljarder euro. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på ca 3,1 miljarder euro och statsskulden beräknas stiga till ca 109 miljarder euro.

Budgeten för 2018 omfattar satsningar på bl.a. stödjandet av sysselsättning, beredningen av social- och hälsovårds- och landskapsreformen, pilotförsök med valfrihet inom hälso- och sjukvården, polisväsendet och försvaret samt främjandet av näringslivet. Utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa väntas minska till följd av att sysselsättningsläget förbättras.

Budgeten för 2018 kommer också att uppdateras på tjänsten Tutki budjettia (www.tutki-budjettia.fi), där budgeten kan granskas visuellt ur olika synvinklar.

6 Ytterligare information

Budgetavdelningen

Budgetchef Hannu Mäkinen,
tfn 02955 30330

Biträdande budgetchef
Juha Majanen,
tfn 02955 30247

FINANSMINISTERIET

Snellmansgatan 1 A
PB 28, 00023 Statsrådet
Telefon 0295 16001

Budgetöversikt 2018 – Januari 2018

Finansministeriets publikationer 2b/2018

ISSN 1797-9714 (zine)

ISBN 978-952-251-924-5 (zine)

7 Läsanvisningar och utskriftsversion

Budgetöversikten publiceras som en HTML5-baserad Mobile Zine -webbpublikation som även kan läsas med mobilapparater. Denna digitala publikation kan läsas med alla terminaler oberoende av operativsystem eller skärmstorlek (datorer, pekplattor, mobiltelefoner och tv-mottagare med Internetanslutning). Innehållet anpassas automatiskt enligt skärmstorleken. Bilder och tabeller kan förstoras genom att klicka på dem.

Om du läser publikationen på en dator kan du enkelt flytta dig från en sida till en annan

med piltangenterna, och med beröringsskärm genom att föra fingret på skärmen antingen till höger eller till vänster.

Respons

Berätta din åsikt om nätpublikationen. Skicka dina hälsningar till adressen julkaisutuotanto@vnk.fi